

ГЛЕДАО САМ ПРВО СТРЕЉАЊЕ У КРЧАГОВУ

Негде у првој половини јула 1941. годдае по ужичкој чаршији су се почели проносити гласови да се у иеким околним селима виђају наоружане групе. Неки су причали да су то комите, други су помињали партизане, трећи говоре да су то официри и војници који су се склонили да не би пали у заробљеништво.

Половином августа у Ужице је дошла повећа група жандарма из Љубовије. Командир те групе жандарма дође једног дана у нашу радњу на Мегдану и прича нам како оу неки наоружани људи напали њихову станицу, лепо их позвали на предају, разоружали и оне који нису хтели да им се придруже су пустили и они су, ето, дошли у Ужице. Кад ое ова група жандарма јавила у жандармеријоку команду у Ужицу, њеног командира љу добро изгрдили и запретили да ће га ставити под војни суд зато што је дозволио да га „једна руља разоружа“. Командир из Љубовије вели да му је тада неки виши командант жандармерије рекао да су напад извршиле „обичне сеоске јајаре“, а овај му је, наводно, рекао да „ћије баш тако“ и жандармеријока команда из Ужица би требало да упути некога да види како то на Дрини теку ствари.

Једног дана у нашу радњу оврати Желимир Ђурић. Познавао сам га као комунисту. Он је каоније и мене примио у Партију. Упитам га шта се ово дешава, а он ми објасни да су већ формиране партизанске јединице и да се врше напади на жандармеријоке станице и општине. Питам га да ли бих и ја могао поћи у те партизанске јединице, а он ми вели да треба још да останем у граду. „Видиш да сам и ја још у граду!“ — рече Желимир Ђурић и мало затим додаде: „Ти ћеш нам са овојом радњом више помоћи него да си са јединицама у шуми“.

Једног летњег даиа извршена је у Ужицу прва рација на комунисте. Тада (оу ухваћени Драш Сингер, Драш Мартиновић и још неколико мени познатих Ужичана, Међу ухапшеним било је људи из околних села и из околине Пожеге.

Била је недеља. Око ооам часова изјутра дошао сам да обидем овоју абацијску радњу на Мегдану у Ужицу. Код апотеке Јовановића срете ме једна уплакана жена, Била је у другом стаљу. Пита ме да ли познајем председника ужичке општине Андрију Мирковића и да ли оам га видео да је туда прошао. Плачући при-

ча како јој ое муж налази у затвОру и како је одвојен у групу за стрељање. Каже како ое прича да их Немци воде на рад, али да то није истина и да ће их стрељати. Председник ужичке општине долазио је у затвор са једним полицијским пиоаром и неким немачким официром и тамо је одвојена једна група затвореника и враћена у посебну ообу у затвору.

У том из жандармеријоке станице изађе Андрија Мирковић. С њим иде писар Барбуловић и још неколико људи које ни сам познавао. Она жена им одмах приђе и поче да моли да њеног мужа одвоје из групе за (стрељање. Они јој кажу да нема никаквог стрељања, већ да их воде на рад. После тога одоше у кафану код Саве Радикалца, а она жена оде плачући пред жандармеријску станицу.

Тог јутра иопред зграде тадашњег Окружног оуда била је постројена једна чета београдске полиције. Командовао је један поручник. Сви оу били наоруж/ани пушкама, а чекала су их два камиона оа клупама. Нико није знао због чега су овде дошли ти полицајци.

Прошло је око пола еата откако је она уплакана жена отишла пред затвор и тада приметих да низ улицу, у правцу Мегдана, крећу два немачка камиона са кукастим крстовима, покривена цирадама. Одоше у правцу хотела „Париз“. Са угла сам видео у камиону кројачког радника Драга Мартиновића. Добро сам га познавао. Поред њега сам видео и Драгог Сингера. Приметио сам да Драги Сингер скида капут и хоће да га баци из камиона на улицу, али му Немац који је седео поред њега то не дозвољава, и гура га да оедне на клупу.

Камиони одоше у правцу Липе. Уплакана жена опет приђе и стаде гласно да виче како их воде на отрелјање. Она чета београдске полиције, чим прођоше немачки камиони, на команду поручника поеда на овоје камионе и одмах крете за Немцима. Нешто ме повукло да пођем у правцу железничке станице и да видим где ће одвести ове људе. Већ код хотела „Париз“ видим да камиони окрећу уз брдо према Крчашву. Са једним друшм пођем на Доварје да вадим шта ће бити. Сва четири камиона уђоше у круг каоарне у Крчашву. Лепо омо видели како оне ухапшене истераше из камиона, одведоше их иза касарне и поотројише их на старом војничком стрелишту. Иопред њих на око 30 метара по стројава ое она чета београдских полицајаца. Са обе стране били су постављени немачки митраљези...

Један од ухапшених поче да бежи према неком шибљу. Колико смо могли да оценимо, био је одмакао око 200 метара кад га стиже рафал из немачке машинке. Пао је. Мало затим чује се оштра команда. Београдски полицаЈЦИ извршише стрељање...

После тага и Немјци и полицајци вратили оу се у вајрош. Вратили смо се и ми тужни због призора који смо видели.

Мнош људи после тога почели су напуштати варош и одлазити у партизане....

Велисав Веоо СТАНКОВИЋ